

טבעי היה, אפוא, שבני משפחתו, הוריו אתה ומשה, סבתו וסבן, כל בני המשפחה הענפה והמגדולה של שארי בישראל ויורדיהם רבים ונאמנים, המחפשים דרך לספר לכול על הנער בעל המרץ הבלתי נלהה, הסקרן, המחביב ומעלים ממתח לארשת פנים שובבית דהרהר בדואית אמיתית, רצינית ואחריות בוגרת, יתפשו דרך נאותה להנציח זכרו וארוח חייו המיוחד.

ביוזמת הנחלת ב"ס שדה שדה-בוקר, ולא מעט בהשראתו של דוד בן גוריון ז"ל, שהכיר את הנער ואהבו, נולד רעיון הנצחה הקשור ללימוד וחקר חייו הבדויים; וטבעי הוא שמקומו נקבע במדרשת שדה-בוקר, בה הוקם לזכרו חדר תערוכה של אוסף תפיסים וציוד בדוי - ופינת עיון, הלא הוא "חדר הבדוי והמדובר", ע"ש יצחקי נצר ז"ל. במקדש מעט זה נאספו עד היום עשרות מוצגים וכלים המתארים את ארוח חייו הבדוי בעבר ובהווה.

במדרשת שדה-בוקר נערכים לזכרו, אחת לשנה, סמוך ליום נפילתו, כנסי עיון ומחקר, בהם מרצים מטופי החוקרים בנושאים הקשורים בבדויים. החומר נאסף מרובו ונערך על-ידי בית-ספר שדה, במספר חוברות - "רשימות בנושא הבדויים".

כדי לעורר ולעזור למתעניינים ולחוקרים צעירים, החליטו המשפחה, אנשי משד החינוך והתרבות ובית-ספר שדה, על מתן פרס ע"ש יצחקי נצר ז"ל, שיינתן עבור עבודות מחקר בנושא חייו הבדויים בוגב.

מדי שנה יוצאת לאור חוברת "רשימות בנושא הבדויים", לקט הרצאות מיום העיון ע"ש יצחקי ז"ל.

חדר העיון ע"ש יצחקי נצר ז"ל

בשנת 1968 החל בית-ספר שדה במדרשת שדה-בוקר בעבודות מחקר ולימוד של נושא הבדויים. כחלק מפרוייקט הבדויים החלט להקים חדר עיון ובו תצוגה וספרות העוסקת בנושא - על שמו של יצחקי נצר ז"ל, בן רמת-יחנן, שנפל במילוי תפקידו ב-27.1.1967.

בבית-ספר שדה במדרשת שדה-בוקר עובדים מאות בני-נוער קורסים, שמטרתם לחדר ולהקנות לנערים מידע על האיזור ועל-ידי כך לקרבם אליו. לימוד אורחות חייו-הבדויים והסרת המיסתורין האופף אותם תהווה חולייה נוספת, הקושרת אותם לאיזור.

במסגרת בית-ספר שדה הוקמה תצוגה מתמדת, שתעזור להמחיש את חייו הבדויים, ונאספה ספרות לחדר עיון, שבעזרתה יוכל הנער הישראלי המתעניין, כדוגמת יצחקי ז"ל, למצוא חומר, שיספק את התעניינותו.

הנער יצחקי ז"ל, המוסים והבדויים

כיום בי בחודשי חשוך תשי"ט (כ-4.11.48) כשנה לאחר החלפת האוי"ם על הקמת מדינת יהודית בארץ ישראל כמחצית השנה לאחר הקמתה של המדינה, ובעוד הדי משפחת הקוממויות וצלקותיה נשמעים באזניהם וחרושים בלככם של בני היישוב הקטן בארץ ויהודים רבים שמחוצה לה, "כנס האחד - איך שני לוי" - ראה יצחקי נצר אור ראשו, בקיבוץ של הוריו - רמת יחנן.

וכן, ספוג מוראות המלחמה ותחושת הכרעיות של הקמת מוסדותיה הנבחרים של המדינה ויצירת צה"ל, כמעט יש מאין. מעשים בהם היו בני משפחתו שותפים פעילים, נסחף הילד למיצוי החווה הנדולה שבחופש.

מגיל צעיר ביותר הוא נמשך לטבע. בעוד מרביתם ישל בני דורו פונים ומתלהבים מהמילון, הכובש יותר ויותר חלקות בחיינו, פונה הוא אל בעלי-החיים, שבחיון ובמבטא - לעבודה בערך הפקר לכשר ובאורוה. אהבת חייו היתה הסום, המנמא מרחבים בהלמות פרכותיו ונושא אותו עימו בתוך הנף, קרוב לשדה, אפוף כריחתיו וצמיחתו, אל העץ אשר כמורו - כנף: הבדויים.

את זמנו, והוא אז כבר נער כבית-הספר, הוא מחלק בין ההכרה והבית ובין רכיבה על סוסים והכרת שבטים. בחפשו באמצעותם את אורח חייו הבדויים באהלהם פנימה, הוא לומד את שפתם, על מנת להבינם יותר. הוא הופך להיות לכתיבת בנייהם, ופונה לספרות ולמחקרים, שלילדותו עוד ועוד על אורח חייהם של בני-החורין הנוחלים.

טבעי, אפוא, שאת עבודת הנמר לסיום י"ב שנות לימודיו כבית-החניך שבקיבוץ, וכתוב בנושא: "ידינו נפשות כמישפט הבדואי", עבודה שוכחה להצלחה רבה, ורכים מחוקרי אורח חייו הבדויים קיבלוה, כמו היה הנער אחד מקהלים המלומד.

החופש, האהבה לנוף ושיפוח המוסים, אותם אהב כל-כך, הביאוהו לשוב במדרכים והמרחקים הנגדלים, כמו אין בעיות ביטחון בארץ. ומשהגיעה עת גיוסו לצה"ל היה ברור לו כי עליו להתנדב לאחת מהחידדות "המשוטטות" בארץ - לאחת המסיירות המיוחדות.

ביוחדותו, אליה התנדב ובה שרת בכל להט נפשו ומרצו, נפל בעת מילוי תפקידו, כליף ירח של ש"ש בשבט, הלילה בו "מכה כל מלאך שתיל ואומר לו: גדלו" יצחקי, כשמוכו היה. חייבן, בהיר עינייים, מתמיד בחיפושיו, ראשו ולכו מלאים במרחבי ישראל ובתכניות לחקר, לחפש, לדעת עוד ועוד על אורחות חייו בני המדבר ושוכניו.

בן חייו שנים נפל, כאשר רק נגעו בחיים - הם נפסקו באיבם. נדם קול צחוקו, המצטמצל כמחרקים ובמרחבים, של הנער הנלהב והשקדן כאחד.